

IETEIKUMI JAUNAJIEM SAIMNIEKIEM, ADOPTĒJOT SUNI NO PATVERSMES

SUNU UZVEDĪBAS SPECIĀLISTA PADOMI

KĀ SAGATAVOTIES SUŅA UZŅEMŠANAI MĀJĀS

- Novāciet visus vadus un Jums svarīgas lietas, kuras suns var sagrauzt.
- Pārbaudiet, vai logi un balkons ir droši sunim. Jā! Ne tikai kaķi krīt ārā pa logu, un ja liekas, ka starp balkona margām suns var izspraukties vai iesprūst galva, tad var mēģināt notīt redeles ar dzelzs stiepli.
- Novāciet paklājus. Tajos saglabājas neticams daudzums dažādu smaržu, kas var būt ļoti kārdinoši suņa vēlmei pacelt kāju. Kad suns būs adaptējies mājās, "piesūcinājis" to ar savu smaržu un pastaigu režīms sakārtots, tad paklājus droši var klāt atkal.
- Suņa vieta. Pirms pārkat labu un dārgu vietu labāk sākt ar plastmasas "vannu" kurā ieklāsiet pledus, spilventiņu. Ir suņi kuriem patīk rakties un iekārtoties ērtāk, un šādi Jūsu jaunā, dārgā vietīņa ātri paliks nelietojama. Vietiņu izvietojiet necairstaigājamā telpā. Vietai nevajadzētu atrasties pie radiatoriem vai loga. Visdrošāk suns jutīsies Jūsu guļamistabā.
- Ēdiena trauki. Iesācumam nopērciet plastmasas traukus ar gumiju, kas neslīd, nedžinkst un nenobiedēs suni. Ar laiku traukus varēs nomainīt.
- Iekārtojiet suņa mapīti, kurā glabāsiet līgumu ar patversmi, veterinārās klīnikas izrakstus, suņa pasi un citus sunim svarīgus dokumentus.
- Aptieciņa. Suņiem gadās visādi un labi, ja mājās ir zāles pret vēdera kaitēm, griezumiem, plēsumiem, ērcu pincete un citas noderīgas lietas.
- Kaklasiksna un iemaukti. Jebkurš suns var aizmukt, bet nesen adoptēts un nedrošs suns jo īpaši. Piekariet identifikācijas kulonu ar Jūsu adresi un tālruna numuru pie vieglas, ērtas un mīkstas kaklasiksnas un īpaši pirmajos mēnešos svarīgi šo kaklasiksnu atstāt sunim uz kakla arī mājās (īpaši privātmājās). Pavadu pie šīs kaklasiksnas nestipriniet - ja suns tiks laukā no kaklasiksnas, tad aizmuks ar visu identifikācijas kulonu.
- Divas pavadas. Pavadas optimālais garums pastaigām pilsētā ir 3 -5 metri. Pastaigām mežā ērti lietot 7-10 metru pavadu. Īpaši nedrošiem suņiem pastaigu laikā izmantojiet divas pavadas vienu stiprinot pie kaklasiksnas, otru pie iemauktiem.
- NELIETOJĒT automātiskās pavadas jeb flekšus. Tie suni māca raut pavadu, kā arī ir grūtāk kontrolējami, īpaši negaidītās un straujās situācijās.
- Uzpuernis. Nopērciet ērtu uzpuerni. Tas var noderēt Jums, ja suns ir ļoti nedrošs un dažādās situācijās bailu dēļ var uzvesties agresīvi. Pie uzpuerna suns pakāpeniski jāpieradina. Par uzpuerna vajadzību un tālāku darbību plānu, lai sunim palīdzētu labāk konsultēties ar speciālistu.
- Rotaļlietas. Vislabāk iegādāties dažādas tekstūras rotaļlietas un suns pats parādīs, kādas rotaļlietas viņam patīk. Saiknes stiprināšanai iesakām kopīgas spēles ar "virvītēm". Kā nomierinošu aktivitāti iesakām izmantot ošņāšanās rotaļlietas kurās tiek izvietoti kārumi, laizāmie paklāji, kā arī graužamās aktivitātes.

SUNS MAŠĪNĀ

Atcerieties, ka likumdošana prasa, lai suns mašīnā tiktu pārvadāts atbilstoši drošības prasībām – droši piesprādzēts vai ievietots pārvadāšanas konteinerā!

Katrs patversmes suns ir ar savu stāstu un piedzīvoto pieredzi, par kuru bieži vien mēs nezinām daudz. Piemēram, kā suns uzvedas un jūtas mašīnā vai sabiedriskajā transportā. Zemāk daži no iespējamajiem variantiem.

- **Suns baidās kāpt mašīnā.**

Šajā gadījumā nebāžam suni uzreiz mašīnā ar varu. Piedāvājam dažādus kārumus, liekot tos pie mašīnas, uz sliekšņa, dziļāk mašīnā. Ja suns kārumam neseko un tomēr jāizmanto spēks, tad noteikti pie rokas jābūt uzpuernim. Suns Jūs vēl nepazīst un neuzticas, bet tikt sakostam pirmajā dienā ir slikta pieredze kā Jums, tā sunim, tāpēc visa ceļa garumā uzpuerni nenovelciet. Sākt pieradināt suni pie mašīnas varat apmēram pēc pirmā mēneša mājās, kad starp Jums jau ir izveidojusies zināma draudzība un uzticība. Pirmos izbraucienus organizējiet ļoti īsus, bet ar foršu galamērķi, lai sunim veidojas vēlme braukt auto, jo tas rezultējas ar sunim patīkamu galamērķi.

- **Suns iekāpj mašīnā, bet tur jūk prātā.**

Jeb lēkā pa salonu, mēģina izspraukties pa logiem, durvīm, rej, smilst, nokārtojas. Labs palīgs arī šajā situācija ir uzpuris un pavada, kas palīdzēs suni kontrolēt. Noklājiēt salonu ar segām, sagatavojiet mitrās salvetes. Sēdekļus var noklāt vairākās kārtās izmantojot mitrumu uzsūcošus audumus, segas, salvetes. Brauciena laikā varat apstāties, iziet īsā pastaigā, bet ar noteikumu, ka Jums ir kaklasiksna, iemaukti un divas pavadas nodrošinoties no bēgšanas mēģinājuma, ja suns ir bailīgs. Esiet pārliecināti par sevi un mierīgi. Suņa emocionālo stāvokli ietekmē arī tas, kā jūtaties Jūs. Palīglīdzeklis braucot auto var būt arī nomierinošas aktivitātes, kā graužamie, ošņāšanās rotaļlietas vai laizāmie paklāji.

- **Suns mašīnā uzvedas normāli, bet ļoti siekalojas.**

Tas, visdrīzāk, nozīmē to, ka drīz suns sāks vemt. Arī šajā gadījumā varat apstāties un iziet īsā pastaigā. Vemšana visvairāk raksturīga kucēniem vai suņiem, kas nav pieraduši braukt mašīnā. Ja pēc kāda laika suns pie auto nepierod, konsultējieties ar veterinārārstu par iespējām atvieglot sliktu pašsajūtu braukšanas laikā.

PIRMĀS STUNDAS MĀJĀS

Visgrūtākais pirmajās stundās ir pārāk liels jaunas informācijas daudzums. Viss ir neierasts, jauns un dažreiz arī biedējošs. Katrs suns ar šo uztraukumu tiek galā ar savām metodēm. Kāds apguļas pie izejas durvīm un pavada tur stundas un pat dienas. Citi suņi izošķnā visu māju, iepazīstas ar visiem, dažreiz pat paceļ kāju. Kāds var nedroši stāvēt un pētīt jaunus saimniekus un tiem tuvojoties uzriet un, protams, ir arī izbijušie mājas mīluļi, kas nonākot jaunajās mājās laimīgi ieņems savu jauno vietu vai pat dīvanu un jutīsies burvīgi.

KATRAM SUNIM IR NEPIECIEŠAMA SAVA VIETA, PAT JA LAIDĪSIET SUNI GULTĀ! VIETAJĀ JĀBŪT NECAURSTAIGĀJAMĀ VIETĀ, ĒRTAI UN AR IESPĒJU NETRAUCĒTI ATPŪSTIES KAD MĀJĀS IR VIESI, BĒRNI, CITI DZĪVNIEKI!

Jebkurā no šiem variantiem NEIEJAUCIETIES! Pirmās stundas mājās neko nestāsta par to, kā suns uzvedīsies nākotnē. Tas ir suņa veids izdzīvot viņam nepierastas un jaunas situācijas un tāpat kā cilvēki, katrs tās izdzīvo pa savam.

Esiet mierīgi un nodarbojieties ar ierastajām lietām. Ja suns ir nedrošs, tad neejiet sunim frontāli virsū, neskatieties acīs. Tuvojieties sunim sāniski, kustībām jābūt mierīgām un nosvērtām, balsij mierīgai. Labāk suni pasauciet pietupjoties un ja nepieciešams, piemēram, izvest suni pastaigā, bet kopumā ļaujiet sunim izrādīt iniciatīvu komunicēt.

Pēc dažām stundām jaunajās mājās piedāvājiēt sunim iziet ārā. Ja suns šaubās, piedāvājiēt kārumu. Ja galīgi nekustās ne uz priekšu ne atpakaļ, tad lieciet suni mierā līdz rītam. Sliktākais kas var notikt ir peļķe vai "mīna", bet tas nenozīmē, ka šī uzvedība atkārtosies vai kļūs par ieradumu. Par nokārtošanos mājās - nesodiet!

KĀ IEPAZĪSTINĀT ESOŠO MĀJAS MĪLULI AR JAUNO SUNI

- Vides organizācija. Jūsu esošajam sunim ir sava vieta un trauki un Jums jāieplāno kā izvietot vietu un traukus jaunajam sunim, neatņemot "mājas" vecajam sunim. Novietot vietas vai traukus blakus ir ātrākais ceļš uz problēmā starp abiem suņiem. Ja suņi guļ guļamistabā, tad sadaliet istabu uz divām daļām un izvietojiet suņu vietas katru savā galā. Ja pa vidu būs vizuāli šķēršļi, tas situāciju tikai uzlabos. Ieeja istabā nedrīkst atrasties tikai viena suņa teritorijā. Pirmajās dienās novāciet visas rotaļlietas un kārumus, jebko kas var izprovocēt resursa sargāšanu. Ja dodāt mantiņas vai kārumus, tad dariet to suņiem atrodoties dažādās telpās.
- Pirms satikšanās esošo mājas mīluļi izvediet ārā, lai viņš būtu nedaudz noguris.
- Pirmo satikšanos OBLIGĀTI organizējiēt ārpus mājas. (Izņēmums ir mazi, vakcinācijas kursu nepabeiguši kucēni). Katru suni ved viens cilvēks un obligāti pavadā. Ja ir aizdomas, ka kāds no suņiem varētu izrādīt agresiju, tad abi suņi ir uzpurņos. Mājas pagalmā pirmais ieiet jaunais suns, izošķnājas, iezīmē teritoriju un tikai tad ienāk vecais suns. Ja abi suņi ir draudzīgi un labvēlīgi noskaņoti tad atslābiniēt pavadas un ļaujiet viņiem paspēlēties, paošķnāties. Turpiniēt pastaigu pavadās vairs neapstājioties, 10-15 minūtes.

Ja suņi nav labvēlīgi noskaņoti tad neļaujiet viņiem tuvoties un ošņāties. Turpiniet pastaigu sekojošā kārtībā:

Jums no kreisās puses iet cilvēks un jaunais suns iet viņam kreisajā pusē. Jūsu suns iet Jums labajā pusē, tādējādi starp abiem suņiem ir divi cilvēki. Iespējams, ka suņi rīks, rīks, vilks viens pie otra. Ignorējiet šo uzvedību mazliet palielinot distanci vienam starp otru un turpiniet pastaigu. Pēc 5-10 minūtēm redzēsiet, ka suņi paliek mierīgāki un sāks skatīties apkārt, ošņāties.

Tad Jūs drīkstat vienu no suņiem novietot starp abiem cilvēkiem, joprojām neļaujot suņiem pietuvoties un turpinot pastaigu. Vēl pēc 5-10 minūtēm Jūs varat abus suņus novietot starp cilvēkiem. Agresija var parādīties, ja kāds no suņiem strauji metīsies pie otra vai uzsāks rotaļu tāpēc izvairieties no šādas situācijas, turpiniet pastaigu atrodoties paralēli un nerotaļāties ar kādu no suņiem pirmajā pastaigā.

Iespējams, ka pirmās dienas abi suņi atradīsies uzpurņos un tas nenozīmē, ka viņi nesadraudzēsies. Ļoti daudz ir atkarīgs no suņu vecuma, dzimuma, šķirnes. Konsultējieties ar suņu uzvedības speciālistu.

IEŅĀKŠANA MĀJĀS

- Kad suņi 15 minūtes ir pastaigājuši mierīgi ārā, Jūs varat doties mājās. Pat ja suņi neuzvedās agresīvi ārpus mājas, viņi var tādi kļūt kāpņutelpā. Profilaksei, atstājiet uzpurņus uzvilktus. Pirmais mājās ienāk JAUNAIS suns. Nenoņemiet ne uzpurņus, ne pavadus. Ar jauno suni pie pavadas izejiet visu māju/dzīvokli, ļaujiet izošņāties. Esiet gatavi, ka suns var mēģināt iezīmēt teritoriju, īpaši vecā suņa vietu. Nepieļaujiet to! Mierīgi noturiet pavadu kad suns paceļ kāju cenšoties suni atsaukt. Paņemiet neredzamu mitru lupatu/dvieli un noslaukiet ar to jauno suni. Šo lupatu novietojiet jaunā suņa vietā vai blakus tādējādi ierādot sunim viņa jauno vietu un parādot vecajam sunim, ka vietas izvēle ir Jūsu lēmums. Ja viss ir mierīgi, pēc 10 minūtēm noņemiet pavadus.
- Pirmās stundas. Padzirdiet suņus dažādās istabās. Apsēdieties malā un neuzkrītoši vērojiet suņus. Ja kāds no suņiem lec otram virsū, pasauciet veco suni, paslavējiet un atkal palaidiet. Ja vecais suns noguļas Jums blakus, tad nomainiet savu atrašanās vietu neļaujot vecajam sunim bloķēt jaunajam sunim piekļuvi Jums.
- Neuzbāzieties jaunajam sunim, neglaudiet, nebučojiet, netrenējiet, jo īpaši tāpēc, ka vecais suns var sajūties greisirdīgs. Dodiet jaunajam sunim laiku un telpu. Veco suni varat glaudīt un slavēt, kā parasti, bet **IZVAIRĪETIES** no situācijas, kad vecais suns ir starp Jums un jauno suni neļaujot tam pienākt pie Jums. Uz pirmo laiku neatstājiet bez kontroles suņu traukus, rotaļlietas un kārumus kas var izsaukt konkurenci par resursu.
- Iepazīstinot savu suni ar **KUCĒNU**, veco suni kārtīgi izstaidziniet pirms tam. Kucēnu paņemiet rokās un nolaidiet uz zemes tikai tad, kad otrs suns ir nomierinājies. Uzvelciet vecajam sunim iemauktus ar pavadu un nolaidiet kucēnu zemē. Kontrolējot situāciju, ļaujiet pieaugušajam sunim apošņāt kucēnu. Ja pēc 10-15 minūtēm viss ir kārtībā, varat noņemt pavadu. Signāls, ka vecākais suns ir labvēlīgi noskaņots, ir viegla pārslēgšanās no kucēna, pastāvīga pārslēgšanās, intereses zudums.
- Ja vecais suns **NAV LABVĒLĪGI** noskaņots, tad velkam uzpurni. Ja vecais suns seko mazajam pakaļ pa dzīvokli, ošņā to, nerūc, nereg, nelec virsū, tad var spriest, ka viss ir kārtībā un varat novilkt uzpurni.
- Ja Jūsu sunim nepatīk kucēni (neviens un nekad), tad noorganizējiet bērnu žogu vai ko citu, kas atstās vizuāli redzamus suņus vienu otram, kā arī ļaus dzirdēt un saost, bet neļaus nodarīt pāri. Šādi suņiem kopsummā jāpavada **VISMAZ 3 DIENNAKTIS**. Ja Jūs ejat prom vai vedat suni pastaigā, šis laiks neskaitās. 72 stundas atrašanās blakus ir tas, kas Jums nepieciešams. Noslaukiet kucēnu ar mitru lupatiņu un šo lupatiņu novietojiet vecākā suņa teritorijā. Varat piedāvāt apošņāt arī avīzīti uz kura nesen pačurājis kucēns. Šī smarža palīdzēs sunim saprast, ka viņa priekšā ir kucēns.
- Signāls, ka vecākais suns ir pieņēmis kucēnu, ir vecākā suņa novēršanās no kucēna, gulēšana ar muguru pret kucēnu. Šajā gadījumā atkal uzvelkot uzpurni un pavadu var ļaut sunim staigāt pa teritoriju kurā atrodas kucēns. Parasti 72 stundas ir pietiekošs laiks lai suņi pierastu viens pie otra. Ja tā nenotiek, sazinieties ar suņu uzvedības speciālistu. **PAR ASĀM REAKCIJĀM NESODIET SUNI, TAS SITUĀCIJU PASLIKTINĀS!**

PIRMĀS DIENAS MĀJĀS

- Nemazgājiet, netīriet zobus, nemāciet komandas, neraustiet suni. Dodiet viņam laiku adaptēties. Suņi ir dažādi un jauniem apstākļiem pielāgojas ļoti individuāli. Dažreiz, suņi var graut māju, plēst, nokārtoties mājās, bet tas ātri vien pāriet, kad suns sajūtas mājās droši un sāk pierast.
- Pirmās dienas centieties neatstāt suni mājās vienu! Vēl labāk, pirmās divas nedēļas. Šajā periodā vērojiet suni, sauciet pie sevis, dodiet kārumus. Sunim jāsāk staigāt brīvi pa dzīvokli, pētīt, ošņāt un DAUDZ gulēt. Viens no rādītājiem, ka suns sāk adaptēties ir tāds, ka viņš nestaigā Jums visu laiku pakāļ, bet ir spējīgs aiziet gulēt uz citu istabu, ierādīto vietu.
- Iepazīstiniet ar kārtību Jūsu mājās pakāpeniski. Visu pēc kārtas! Nepārpūlējot suņa nervu sistēmu.
- Pēc iespējas vairāk laika staigājiet ārā. Pavadiet laiku kopā, komunicējiet.

JAUNA ĢIMENES LOCEKĻA IENĀKŠANA ĢIMENĒ NEKAD NAV VIEGLA. DODIET LAIKU SEV UN JAUNAJAM MĪLULIM!

SUŅA ĶERMEŅA VALODA

Nomierinošie signāli, kas nozīmē, ka suns ir draudzīgi noskaņots un nevēlas konfliktu, vai arī jūtās nekomfortabli. Ejot pretī citam sunim kāds no šiem signāliem nozīmēs to, ka suns ir pieklājīgs un nav noskaņots naidīgi. Spēlējoties suns var šādi rādīt citam sunim, ka spēlēties vairs nevēlas.

Savukārt, ja kāds no zemāk norādītajiem signāliem tiek raidīts, kad suni mazgājam, lamājamies, ķemmējam utt., tad tas nozīmē to, ka suns jūtās nekomfortabli un sūta mums signālus lai mēs “nomierināties” vai liekam suni mierā. Protams, ka daudzas manipulācijas jāveic neatkarīgi no tā vai sunim tas patīk vai nē, bet Jūsu uzdevums ir veidot pozitīvas asociācijas jebkurā dzīves situācijā izmantojot kārumus, slavējot un runājot ar suni mundrā, “viss ir kārtībā” balsī.

NOMIERINOŠI SIGNĀLI:

- Laizīšanās (kad blakus nav ēdiens)
- Žāvāšanās (ja suns nav tikko pamodies)
- Skatiena novēršana
- Galvas, vai visa ķermeņa aizgriešana
- Kustību palēnināšanās
- Ošņāšanās (ja pretī iet suns, Jūsu suns var pēkšņi sākt ostīt zemi)
- Sastingt (ļoti izteiksmīgs nomierinošais signāls)
- Pacelt vienu ķepu
- Apsēsties ar muguru pret Jums/citu suni

Šie ir populārākie un redzamākie signāli, taču kopā to ir apmēram 30!

DISTANCI PALIELINOŠI SIGNĀLI (jeb agresīvie signāli), tiek parādīti tad, kad suns jau ir parādījis visus nomierinošos signālus, bet Jūs/ cits cilvēks/ suns to nav ievērojis. Tos zemāk lasiet no mazākā uz bīstamāko signālu. Suns NEKAD neuzbruks iepriekš neparādot citus signālus. Mēs vienkārši tos neredzam, nepamanām.

- Žāvas, deguna laizīšana, baltā acs (kad redzam baltumus, ja tas normālā stāvoklī sunim nav raksturīgi)
- Aizgriež galvu, ķermeni
- Apsēžas + paceļ ķepu
- Atglauž ausis
- Mēģina aiziet prom
- Saraujas, iespiež asti, mēģina izskatīties mazāki
- Rūc, rāda zobus
- Kož

Pēc statistikas, Visbiežāk tiek sakosti bērni 5-12 gadi, īpaši zēni. Internetā ir ļoti daudz “jauko” video ar bērniem un suņiem, kur bērni rausta suņus, lien virsū, apskaujas un sunim ir – pieglaustas ausis, baltas acis, suns ir sastindzis. Nekad nepieļaujiet šādu situāciju, ja redzat, ka suns nejūtas komfortabli un māciet bērniem, kā jāizturas pret suni.

Kliedzoši, skraidoši blakus bērni var tikt uztverti kā drauds, jo bieži vien bērni skrien sunim tieši virsū, kliež un sunim ir neparedzami. Nodrošiniet, lai sunim būtu vieta, kur bērns netiek sunim klāt.

Nesodiet suni par rūkšanu! Rūkšana ir brīdinājuma signāls, kas seko visiem pārējiem, nepamanītajiem distanci palielinošajiem signāliem. Ja suni sodīsiet, citreiz tas var iekost nebrīdinot.

! Ļaujiet sunim ēst netraucēti. NEKAD neļaujiet bērnam tuvoties sunim kad tas ēd, guļ.

Ja tuvojoties sunim kad viņš ēd vai grauž kaulu un ievērojot tādas signālus, kā sastingšana, zobu rādīšana, rūkšana, rīšana, tad pametiet viņa virzienā dažus kārumus un netuvojieties. Pamazām suns sapratīs, ka Jūs viņu neapdraudat.

ATCERĪETIES!

Pat ja suns mīl un pacieš visas Jūsu bērna izdarības, svešs bērns var tikt uztverts kā drauds. Sekojiet līdzī suņa ķermeņa valodai un katru reizi sunim redzot bērnus – veidojiet pozitīvas asociācijas.

NEESIET NEPIEKĻĀJĪGI

Biežākās Situācijas, kurās suns var justies nekomfortabli:

- Pārāk cieša skatīšanās acīs
- Frontāla un/vai strauja tuvošanās sunim (tas sunim ir draudoši, tāpēc, ja suni nepazīstat, vai tas nesen ienācis Jūsu mājās, sākumā tuvojieties viņam mazā pusaplī, ar sānu)
- Apskaušanās (lielākajai daļai suņu apskauties nepatīk! Ja suns izvairās vai raida kādu no nomierinošiem signāliem – atkāpieties un ļaujiet sunim pašam tuvoties)
- Pārliedšanās pāri (NEKAD tā nedariet, īpaši mazpazīstamam sunim. Tas ir ļoti draudīgs signāls no mūsu puses. Glaudiet suni no sāna, pietupjaties, veicot manipulācijas)
- Straujas kustības
- Paaugstināti balss toņi (mūsu suņi mūs brīnīšķīgi dzird. Sodīšana un lamāšanās nesniegs labu rezultātu. Tieši otrādi – šķēls Jūsu attiecības un radīs bailes)
- Apkārt skraidoši, kliežošie bērni (sargājiet suni no bērna un bērnu no suņa! Ja mājās ir bērns vai nāk ciemos, nodrošiniet, ka sunim ir vietīņa, kur viņš var aiziet un atpūsties no bērna. NEKAD neatstājiet bērnu ar suni divatā)
- Vest suni pūlī, uz salūtiem, vietā, kur suns var pārbīties.
- Mudināt/ piespiest iepazīties ar citiem suņiem un cilvēkiem. Ļaujiet viņam pašam izrādīt iniciatīvu tuvoties. Ja tādas nav – ievērojiet distanci!

Arī mēs varam izmantot nomierinošus signālus, lai parādītu suņiem, ka esam draudzīgi. Žāvāties, skatīties garām, tuvoties puslokā. Suns sapratīs, ka esat noskaņoti draudzīgi, un būs mierīgāks.

NEPAZAUDEJĪET SUNI

- Pirmajās pastaigās nodrošiniet, lai suns no Jums neaizbēg. Iesakām lietot gan iemauktus, gan kaklasiksnus. Ja suns ir tramīgs, tad lietojiet divas pavadas, piestiprinot vienu pie kaklasiksnas, otru pie iemauktiem. Uz atsevišķas, mīksts, ērtas kaklasiksnas uzlieciet identifikācijas kulonu. Ja suns tiks ārā no parastās kaklasiksnas vai iemauktiem, identifikācijas kulons paliks ar viņu.
- Īpaši pirmo laiku, staigājiet daudz, ilgi un bieži. Kopīgas pastaigas satuvina Jūs, samazina suņa nervozitāti, nomierina. Ja suns baidās atrasties ārā, vērsieties pie speciālista.

KĀ ATSTĀT SUNI MĀJĀS VIENU?

- Neatstājiet suni vienu pirmajās dienās mājās.
- Sākumā atstājiet suni uz mazu laika posmu (5-15 min)
- Pamazām palieliniet laiku kad suns paliek viens
- Suni vienu mājās jāatstāj nogurušu, pēc kārtīgas pastaigas un mentālām aktivitātēm (spēles, apmācība)

- Varat atstāt sunim “kongu” kas pildīts ar kārumiem vai citu, ilgi graužamu kārumu
- Zooveikalā varat iegādāties dažāda veida nomierinošos līdzekļus suņiem, kas sākumā palīdzēs mazināt stresu, satraukumu un atšķirtības sindromu.

SODS NAV EFEKTĪVS

Ja vēlaties sev blakus uzticamu un paklausīgu draugu, tad Jums ir jā rūpējas par savstarpēju komunikāciju un sapratni. Sods Jūsu attiecības tikai iedragās un agresija vairo agresiju.

Tā vietā lai suni sodītu, parādiet viņam KĀ Jūs vēlaties, lai suns uzvedas, vienmēr, apbalvojot par uzvedību kas Jums patīk.

Nekautrējieties izmantot kārumus gan mājās, gan pastaigās. Slavējiet par mierīgu reakciju uz garāmejošiem cilvēkiem un suņiem. Slavējiet un glaudiet suni, kad atnākot mājās, suns nevis lec uz Jums, bet nolaižas uz visām četrām. Piedāvāriet sunim mainīties, ja vēlaties iemācīt atdot rotaļlietu vai atrastu ēdiena gabalu uz ielas. Daudz pastaigājieties un spēlējieties ar savu suni.

Nodrošiniet viņam gan fiziskas, gan mentālas aktivitātes, kā meklēšanas spēles, jaunu triku apguvi, paklausības apmācību un citas.

Māciet sunim komandas un pielietojiet tās ikdienā, palūdzot sunim, piemēram, sēdēt, pirms izsniežat vēlamu (kārumu, rotaļlietu, glāstus).

Ļaujiet sunim komunicēt ar citiem suņiem, kontrolējot situāciju. Neuzspiediet sunim to, ko viņš negrib, bet ļaujiet pieņemt savus lēmumus. Jūs drīkstat suni iedrošināt un apbalvot, bet aizmirstiet par spēka pielietošanu.

Ja jūtat, ka Jums ir nepieciešama palīdzība, vērsieties pie speciālista nevis gaidiet, ka problēma pāries pati no sevis.

Vairāk par suņiem, komunikāciju un apmācību lasiet Instagram lapā @thewoofacademy vai vērsieties pie suņu uzvedības speciālista.

Andra Pašujeva

Suņu uzvedības speciāliste

Instagram @thewoofacademy

+3712577755